

Byla C-372/19**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Gavimo data:**

2019 m. gegužės 10 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Ondernemingsrechtbank Antwerpen (Belgija)

Sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. vasario 28 d.

Ieškovė:

Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM) (Belgijos autorių, kompozitorių ir leidėjų organizacija, SABAM)

Atsakovai:

BVBA Weareone.World

NV Wecandance

Pagrindinės bylos dalykas

Pagrindinėje byloje nagrinėjamas ginčas tarp *Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers CVBA (SABAM)* (Belgijos autorių, kompozitorių ir leidėjų organizacija, toliau – SABAM) ir dviejų festivalių organizatorių: *BVBA Weareone.World* bei *NV Wecandance*. Šalys ginčijasi dėl atlyginimo, kurį festivalių organizatoriai turi mokėti SABAM už naudojimąsi jos repertuaru, teisėtumo ir dydžio.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Prašyme priimti prejudicinį sprendimą keliamas klausimas, ar SABAM taikoma tarifų struktūra yra pakankamai išsami, atsižvelgiant į SESV 102 straipsnį, prireikus taikomą kartu su Direktyvos 2014/26/ES 16 straipsniu.

Prašymas pateikiamas pagal SESV 267 straipsnį.

Prejudiciniai klausimai

Ar SESV 102 straipsnis, prireikus taikomas kartu su Direktyvos 2014/26/ES dėl kolektyvinio autorių teisių ir gretutinių teisių administravimo ir daugiateritorių licencijų naudoti muzikos kūrinius internete teikimo vidaus rinkoje 16 straipsniu, turi būti aiškinamas taip, kad piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi yra tada, kai autorių teisių kolektyvinio administravimo organizacija, vienoje iš valstybių narių turinti faktinį monopolį, muzikos renginių organizatoriams už teisę viešai skelbti muzikos kūrinius taiko atlyginimo modelį, kuris, be kita ko, paremtas apyvarta ir

1. kurio pagrindą sudaro pakopinis fiksuoto dydžio tarifas, o ne toks tarifas, kai, naudojantis šiuolaikinėmis pagalbinėmis techninėmis priemonėmis, tiksliai nustatoma, kokią renginio metu grotos muzikos dalį sudaro kolektyvinio administravimo organizacijos administruojamas repertuaras?
2. pagal kurį atlyginimas už naudojimąsi licencija priklauso ir nuo išorinių veiksnių, kaip antai bilieto kaina, maisto ir gėrimų kainos, biudžetas pasirodantiems menininkams ir biudžetas kitiems elementams (pavyzdžiui, dekoracijoms)?

Nurodomos Sąjungos teisės nuostatos

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 102 straipsnis

2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/26/ES dėl kolektyvinio autorių teisių ir gretutinių teisių administravimo ir daugiateritorių licencijų naudoti muzikos kūrinius internete teikimo vidaus rinkoje 16 straipsnio 2 dalis ir 43 straipsnis (OL L 84, 2014, p. 72)

Nurodomos nacionalinės teisės nuostatos

Wetboek van economisch recht (Ekonominės teisės kodekso) IV.2 straipsnis, VI.104 straipsnis, XI.165 straipsnio 5 dalis, XI.247 straipsnis ir XI.248 straipsnis

Trumpas faktinių aplinkybių ir proceso pagrindinėje byloje aprašymas

1. Ieškovė SABAM yra autorių teisių kolektyvinio administravimo organizacija. Ji turi teisę reikalauti atlyginimo už naudojimąsi jos repertuaru.
2. Nuo 2005 m. Boome, Belgijoje, *BVBA Weareone.World* organizuoja kasmetinį šokių festivalį „Tomorrowland“. Savo ruožtu *NV Wecandance* nuo 2013 m. rengia kasmetinį šokių festivalį „Wecandance“.

- 3 Tiek *BVBA Weareone.World*, tiek *NV Wecandance* nesutinka dėl atlyginimo, kurio reikalauja SABAM. Konkrečiai šalys ginčijasi dėl SABAM sąskaitų už „Tomorrowland“ festivalius, vykusius 2014–2016 m., ir jos sąskaitų už 2013–2016 m. vykusius „Wecandance“ festivalius.
- 4 SABAM surenkamo atlyginimo dydis, išskyrus 2013 m. „Wecandance“ festivalį, buvo apskaičiuotas pagal vadinamąjį „Tarief 211“ (211 tarifą), kurį sudaro du skirtingi tarifai, o SABAM gali rinktis, kokį tarifą taikyti.
- 5 Viena vertus, egzistuoja *minimalus tarifas*, apskaičiuojamas pagal plotą, kuriame skamba muzika, arba pagal sėdimų vietų skaičių.
- 6 Kita vertus, egzistuoja *regresinis tarifas*, apskaičiuojamas pagal menininkams skirtą biudžetą arba pagal už parduotus bilietus gautas bendrąsias pajamas. Prieš apskaičiuojant autorinį atlyginimą, iš bendrųjų pajamų gali būti atimamos tik aiškiai nurodytų rūšių išlaidos: mokesčiai už rezervavimą, pridėtinės vertės mokestis ir miesto rinkliavos.
- 7 Be to, festivalio organizatoriui taikomas regresinis tarifas gali būti sumažinamas pagal „1/3-2/3 taisyklę“. Vadovaujantis ja, organizatoriams taikomas atitinkamas tarifas sumažinamas 2/3 ar 1/3, jeigu jie įrodo, kad SABAM repertuarui priklauso mažiau nei 1/3 ar 2/3 gročių kūrinų. Jeigu daugiau kaip 2/3 kūrinų yra iš jos repertuaro, tuomet į sąskaitą įrašomas viso dydžio tarifas.
- 8 SABAM pradėjo pagrindinę bylą 2017 m. balandžio 13 d. ir 2017 m. gegužės 5 d. įteiktais šaukimais.

Svarbiausi pagrindinės bylos šalių argumentai

- 9 *BVBA Weareone.World* ir *NV Wecandance* ginčija 211 tarifo galiojimą, kuris, anot jų, yra nepagrįstas dėl piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi pagal SESV 102 straipsnį. Svarbiausias jų argumentas – regresinis tarifas neatitinka SABAM suteiktų paslaugų ekonominės vertės.
- 10 Pirma, jie laikosi nuomonės, kad „1/3-2/3 taisyklė“ yra nepakankamai tiksli. Jų supratimu, naudojantis moderniomis technologijomis lengvai galima tiksliau nustatyti, kokie kūriniai iš SABAM repertuaro buvo groti ir kaip ilgai. Kitaip tariant, SABAM taikoma atlyginimo apskaičiavimo tvarka galėtų būti labiau pritaikyta jos suteiktų paslaugų ekonominei vertei.
- 11 Antra, jie kritikuoja tai, kad SABAM gali apskaičiuoti savo tarifus pagal už parduotus bilietus gautas bendrąsias pajamas arba pagal menininkams skirtą festivalio biudžetą, nesuteikdama galimybės iš šių pajamų atimti visų su muzika nesusijusių išlaidų. Jų nuomone, tai kelia problemų, nes už parduotus bilietus gautos pajamos yra neproporcingos SABAM suteiktų paslaugų ekonominei vertei. Priežastis, dėl kurios lankytojai yra pasirengę daugiau sumokėti už bilietą, yra susijusi ne su SABAM suteiktomis paslaugomis, o daugiausia su tokiais veiksniais

kaip festivalio organizatorių pastangos užtikrinti, kad renginio dalyviai patirtų kuo įvairesnių išpūdžių, išlaidos, kurias organizatoriai patyrė dėl lankytojų (apšvietimas, menas, viešosios belaidžio interneto zonos, tualetai, saugumas), ir menininkų pasirodymų kokybė. Dėl to šios išlaidos turi būti atimamos iš sumos, nuo kurios skaičiuojamas atlyginimas.

- 12 Savo prieštaravimui dėl SESV 102 straipsnio pažeidimo pagrįsti jie taip pat vadovaujasi 1980 m. kovo 18 d. Sprendimu *Coditel ir kiti* (62/79, EU:C:1980:84), 1987 m. balandžio 9 d. Sprendimu *Basset* (402/85, EU:C:1987:197, toliau – Sprendimas *Basset*), 1989 m. liepos 13 d. Sprendimu *Tournier* (395/87, EU:C:1989:319, toliau – Sprendimas *Tournier*) ir 2008 m. gruodžio 11 d. Sprendimu *Kanal 5 ir TV 4* (C-52/07, EU:C:2008:703, toliau – Sprendimas *Kanal 5 ir TV 4*).
- 13 *BVBA Weareone.World* ir *NV Wecandance* teigimu, ne visada leistina autorinį atlyginimą nustatyti pagal apyvertą. Jie laikosi nuomonės, jog Sprendime *Basset* ir Sprendime *Kanal 5 ir TV 4* buvo nuspręsta, kad, esant disproporcijai tarp kainos ir paslaugos, suteikiamos leidžiant naudoti autorių teisių objektus, gali būti konstatuotas piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi. Vadovaujantis pastaruoju sprendimu, vertinant, ar santykis tarp fiksuoto dydžio autorinio atlyginimo ir autorių teisių organizacijos suteiktų paslaugų ekonominės vertės yra pagrįstas, turi būti atsižvelgiama į kiekvieno atvejo aplinkybes, taigi ir į faktinį autorių teisių saugomų muzikos kūrinių naudojimą.
- 14 SABAM teigimu, taikant tokį tarifą nepažeidžiamas SESV 102 straipsnis.
- 15 Ji nurodo, kad šiuo atveju reikšmingas Sprendimas *Basset*, o tai reiškia, kad visuomet leistina autorinį atlyginimą nustatyti pagal visą (bendrąją) apyvertą.
- 16 Jos vertinimu, šiuo atveju nereikšminga Teisingumo Teismo jurisprudencija, suformuluota Sprendime *Kanal 5 ir TV 4*. Ši jurisprudencija turi būti vertinama atsižvelgiant į konkretų kontekstą – televizijos transliuotojus, kurie autorių teisių saugomus kūrinius naudoja tik ribota apimtimi. Ja negalima remtis, kai muzikos grojimas yra esminė sudedamoji veiklos dalis.

Glaustas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 17 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiančio teismo nuomone, SABAM taikomi tarifai negali būti nepagrįsti pagal šioje byloje taikytinas Sąjungos teisės nuostatas. Priešingu atveju būtų piktnaudžiaujama dominuojančia padėtimi, o tai draudžiama pagal SESV 102 straipsnį. Be to, Direktyvos 2014/26/ES 16 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad „išimtinių teisių ir teisių į atlyginimą tarifai turi būti pagrįsti, *inter alia*, atsižvelgiant į teisių naudojimo prekyboje ekonominę vertę, kūrinių bei kitų objektų pobūdį ir naudojimo sritį, taip pat kolektyvinio administravimo organizacijos teikiamos paslaugos ekonominę vertę“. Be to, šioje nuostatoje taip pat įtvirtintas ribojimas dėl atlyginimo, kurio gali reikalauti kolektyvinio administravimo organizacijos.

- 18 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas nurodo, kad Teisingumo Teismas jau yra pasisakęs dėl „piktnaudžiavimo dominuojančia padėtimi“ kolektyvinio administravimo organizacijų atlyginimo kontekste.
- 19 Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi gali būti konstatuotas tuomet, kai kitais būdais galima pasiekti tą patį teisėtą tikslą, kuris šiuo atveju yra autorių, kompozitorių ir muzikos leidėjų interesų apsauga, nedidinant kaštų, susijusių su sutarčių administravimu ir saugomų muzikos kūrinių naudojimo stebėjimu (Sprendimo *Tournier* 45 punktas ir Sprendimo *Kanal 5 ir TV 4* 33 punktas).
- 20 Be to, Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog negalima atmesti galimybės konstatuoti piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi, kai egzistuoja kitas būdas tiksliau nustatyti ir suskaičiuoti kūrinių naudojimą, kartu neproporcingai nepadidinant administravimo išlaidų (Sprendimas *Kanal 5 ir TV 4*, 40 punktas).
- 21 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas nurodo, kad autorių atlyginimų pagrįstumo nustatymas yra kompleksinis klausimas. Dėl to festivalių organizatoriams SABAM nustatė fiksuoto dydžio mokestį (211 tarifas).
- 22 Neaišku, ar į sumą, nuo kurios skaičiuojamas šis tarifas, turi būti įtraukiamos ir su muzika nesusijusios išlaidos.
- 23 Kyla klausimas, ar „1/3-2/3 taisyklė“ yra pakankamai tiksli. SABAM neseniai pakeitė skalę ir šiuo metu ją skirsto į pakopas kas 10 %, tačiau lieka neaišku, kur yra riba, nes egzistuoja naujos sistemos, padedančios dar tiksliau nustatyti naudotą repertuarą.
- 24 Atsižvelgdamas į pirmiau išdėstytas abejones dėl teisingo SESV 102 straipsnio ir Direktyvos 2014/26/ES aiškinimo, prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantis teismas mano, kad būtina prašyti Teisingumo Teismo priimti prejudicinį sprendimą.